

Salonul Județean „ProfArt” 2026:

INTERSPAȚII

Uneori, o expoziție începe înainte de primul tablou, în clipa în care privirea noastră se desprinde de cotidian și acceptă să rămână, pentru o vreme, în fața unei imagini. Atunci, arta nu mai este doar ceea ce vedem, ci devine ceea ce ne face să vedem altfel. Salonul Județean „ProfArt” ne oferă tocmai această întâlnire: nu doar cu lucrările unor oameni care creează, ci cu felurile lor de a privi, de a simți și de a înțelege lumea.

Pentru mine, această întâlnire are o semnificație aparte, cu atât mai mult cu cât ea se desfășoară sub semnul celebrării educației și al recunoașterii celor care au ales să o slujească. Profesorul autentic însoțește, formează și dăruiește cunoașterea mai departe, rămânând un căutător, un om al întrebărilor și al mirării, capabil să descopere mereu sensuri noi, să creeze și să-și privească propriile certitudini cu deschiderea celui care știe că niciun drum al cunoașterii nu se încheie cu adevărat.

Din 2014, Salonul Județean „ProfArt”, organizat de Sindicatul Învățămintului Preuniversitar Hunedoara în cadrul „Săptămânii Educației”, a devenit un spațiu privilegiat al acestei duble vocații. Continuitatea sa i-a dat nu doar identitate, ci și profunzime: aici, catedra se întâlnește cu atelierul, disciplina cu libertatea, cunoașterea cu imaginația, iar profesorul cu artistul pe care îl poartă în sine.

Ediția de față, găzduită de Galeria Națională de Artă „Forma” din Deva, prin colaborarea dintre comunitatea profesorilor și Uniunea Artiștilor Plastici din județul Hunedoara, și curatoriată de artistul plastic Robert Humel, deschide însă o perspectivă și mai subtilă.

Tema acestei ediții, „Interspații”, este de o remarcabilă generozitate intelectuală și artistică. „Interspații” propune un teritoriu al întâlnirii, în care granițele dintre ceea ce este văzut și ceea ce este trăit devin permeabile. Ceea ce există în fața privirii este transformat prin filtrul sensibilității, al memoriei și al imaginației, dobândind sensuri nebănuite.

Privită în continuitatea edițiilor precedente, tema de astăzi nu apare ca o desprindere, ci ca o continuare firească a unei căutări care, de la un an la altul, își schimbă doar adâncimea privirii. În 2024, „Eleganța culorii” ne-a apropiat de limbajul cromatic și de puterea culorii de a transforma spațiul vizibil, de a așeza, de a tensiona și de a emoționa. În 2025, „Peisaje mentale” a dus această privire mai departe, dincolo de ceea ce ochiul poate cuprinde, către peisajul interior. Astăzi, „Interspații” pare să deschidă tocmai locul în care aceste două priviri se întâlnesc. Un loc de trecere între ceea ce se vede și ceea ce se simte, între lumea din afară și lumea lăuntrică.

Expoziția pare o adevărată lecție de pedagogie, ce reunește mijloace, tehnici și resurse insolite: acuarelă, peisaj, portret, pictură figurativă și abstractă, expresionism, geometrie, gestualitate, fotografie, simbol și reverie. Cu toate acestea, diversitatea nu fragmentează ansamblul, ci îi conferă vitalitate. Unitatea expoziției nu se întemeiază pe asemănarea lucrărilor, ci pe conversația dintre diferențele lor.

În unele dintre lucrările expuse, forma încearcă să ordoneze culoarea, să îi ofere contur și rigoare. În altele, culoarea refuză disciplina, se eliberează și devine ea însăși limbaj. Albastrul capătă profunzimea unei neliniști, roșul irumpe cu o forță aproape viscerală, negrul instalează emoția absenței, iar tonurile de pământ apropie materia de memorie. Transparențele acuarelei lasă lumina să pătrundă în imagine, în timp ce gestul pictural poate construi, tulbura ori destrăma forma.

Elementele naturii, precum apa, arborii, munții, drumurile sau câmpurile, rămân recognoscibile, dar încetează să mai fie simple reprezentări ale unor locuri. Un râu poate deveni timp, reflexia unui copac în apă poate capta memoria, un drum poate fi așteptarea, iar orizontul poate purta promisiunea unei depărtări.

Unele lucrări ne surprind prin legăturile profunde dintre conștient și inconștient, dintre aparență și esență. Chipuri ascunse sau fragmentate, corpuri tensionate în bandaje, identități care par să se constituie și să se destrame sub ochii noștri ne reamintesc că memoria nu este un muzeu perfect ordonat al trecutului. Ea selectează, uită, deformează și recompune. Uneori păstrează un detaliu și abandonează întregul; alteori ascunde atât de adânc o experiență, încât aceasta continuă să trăiască în noi fără să o conștientizăm. În asemenea lucrări, corpul devine el însuși un teritoriu de frontieră: între vulnerabilitate și protecție, identitate și mască, expunere și ascundere.

Arta își revendică astfel unul dintre privilegiile sale fundamentale: dreptul de a rearanja lumea. Artistul nu repetă realitatea, ci o desface și o recompune, modifică raporturile dintre lucruri, tulbură proporțiile și inventează vecinătăți imposibile.

Între intenția artistului și expresia finală există întotdeauna un spațiu al libertății. Nicio operă adevărată nu reprezintă traducerea mecanică a unei idei prestabilite. Intervin materia, gestul, culoarea, lumina și reprezentarea. Opera nu se încheie definitiv în atelier, ci continuă în fața privitorului; artistul creează imaginea, dar privitorul îi continuă sensul.

Dimensiunea cea mai profundă a Salonului „ProfArt” se dezvăluie însă atunci când ne amintim că artiștii care expun sunt, în același timp, profesori. Dascălul lucrează, poate mai mult decât oricine, într-un interspațiu: între ceea ce știe și ceea ce poate transmite, între moștenirea primită de la generațiile anterioare și ceea ce va rămâne în generațiile viitoare, între copilul care intră într-o sală de clasă și adultul care, peste ani, va ieși în lume. Artistul privește materia și întrevede forma care ar putea să apară. Dascălul privește omul în devenire și întrevede posibilitatea. Amândoi trebuie să lase loc libertății.

Tuturor artiștilor expozanți li se cuvin admirația și recunoștința noastră, nu doar pentru valoarea lucrărilor prezentate, ci și pentru curajul de a-și face vizibilă sensibilitatea, de a transforma experiența în imagine și de a o oferi celorlalți. Prin diversitatea vocilor, a tehnicilor și a viziunilor lor, aceștia alcătuiesc o insolită comunitate creativă și confirmă vitalitatea unui proiect care aduce în lumină o ipostază esențială a profesorului: aceea de creator de frumos, de sens și de cultură.

Se cuvin, deopotrivă, felicitări Sindicatului Învățământului Preuniversitar Județul Hunedoara, pentru continuitatea unui proiect început în anul 2014 și pentru locul acordat culturii în cadrul „Săptămânii Educației”; Uniunii Artiștilor Plastici din județul Hunedoara, pentru dialogul

pe care îl creează între mediul artistic și cel educațional; Galeriei Naționale de Artă „Forma”, pentru găzduire; precum și curatorului Robert Humel, pentru modul în care pluralitatea vocilor artistice a fost așezată într-un spațiu comun al comunicării față către față.

Poate că, în cele din urmă, „Interspații” ne vorbește despre un adevăr simplu și profund: lucrurile cu adevărat importante nu se petrec întotdeauna în locurile perfect delimitate. Ele se petrec între lumină și umbră, între culoare și formă, între realitate și vis, între memorie și uitare, între intenție și expresie, între artist și operă, între operă și privitor.

Și descoperim că acel „între” nu este gol: este locul întâlnirii, al întrebării, al libertății. Este locul în care arta și educația își recunosc misiunea comună: aceea de a face lumea nu doar mai frumoasă, ci și mai profund umană.

Marin Florin ILIEȘ
Directorul Colegiului Național „Decebal” Deva